କମିଶନର ଅଫ୍ ଇନକମ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ଜୟପୁର

ବନାମ

ସିରେମାଲ ନୱାଲଖା

16 ଅଗଷ୍ଟ, 2001

[ବି. ଏନ୍. କିରପାଲ ଏବଂ ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1958: ଧାରା 2(xii), 4(1)(c) ଏବଂ (d) - ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇନଥିବା ଦସ୍ତାବିଜ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପହାର - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଧାରା 2 (xii) ଏବଂ (4) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବୈଧ ଉପହାର ପାଇଁ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ - ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882 - ଧାରା 122 ଏବଂ 123 - ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମ, 1908 - ଧାରା 17 ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ:

"ଉପହାର" - ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1958ର ଧାରା 2(xii) ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882 ର ଧାରା 122 ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ।

ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇ ନ ଥିବା ଘୋଷଣା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ କିଛି ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପହାର ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882 ର ଧାରା 123 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ପାଳନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବୈଧ ଉପହାର ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଉକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1958 ଅନୁଯାୟୀ 'ଉପହାର' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମରେ 'ଉପହାର' ର ସଂଜ୍ଞାଠାରୁ ବ୍ୟାପକ ଅଟେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧ ଉପହାର ପାଇଁ ଦସ୍ତାବିଜର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ରାଜସ୍ୱ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଅପିଲ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1.1. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହେବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ମାମଲା ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1958 ର ଧାରା 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହା ଏକ ବିବେଚିତ ଉପହାର ହୋଇଥିବାରୁ ଦସ୍ତାବିଜ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । [619-H; 620-A]

1.2. ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେତେକ କାରବାରକୁ ଉପହାର ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ 'ଉପହାର' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଯାହା କେତେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପହାର ଭାବେ ବିବେଚିତ ହେବ, ସେଠାରେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 କାରଣରୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କେବଳ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇପାରିବ । ଧାରା 4(1)(c) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସମର୍ପଣ କିମ୍ବା ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କିମ୍ବା ଧାରା 4(1)(d) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ । [618-G-H; 619-A, B, C]

1.3. ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉପହାର ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇପାରିବ, ଯଦି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଅସ୍ଥାବର ହୁଏ, ତେବେ ଏକ ପଞ୍ଜିକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସାଧାରଣ ଆଇନ ରଦ୍ଦ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ପାଳନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । [617-F, 619-G-H]

କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, କେରଳ ବନାମ *ଆର. ଭଲସଲା ଅମ୍ମା,* 82 ITR 828 (SC), ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମତି. ପଦ୍ମ ଲାଲଚାନ୍ଦ ମିରଚନ୍ଦାନୀ ବନାମ *କମିଶନର ଅଫ୍ ଇନକମ ଟ୍ୟାକ୍ସ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ,* 128 ITR 174 (ଦିଲ୍ଲୀ); *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ବମ୍ବେ III* ବନାମ *ମଟିଲ୍ଡା ଫେରେରା,* 112 ITR 934 (ବମ୍ବେ); *କେ. ମାଧବକ୍ରିଷ୍ଣନ* ବନାମ *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ,*

ତାମିଲନାଡୁ, **124 ITR 233 (ମାଡ୍ରାସ) ଏବଂ** *ଦରବାର ଶିବରାଜ କୁମାର* **ବନାମ** *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ଗୁଜରାଟ-IV,* **131 ITR 647 (ଗୁଜରାଟ), ଅନୁମୋଦିତ ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 6725/1994 ।

ଆୟକର ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 27/75 ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 12.2.1985 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା ସୁରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବି. ବି. ଆହୁଜା, କେ. ସି., କୌଶିକ, ରାଜୀବ ତ୍ୟାଗୀ, ଆର. ଆର. ଦ୍ୱିବେଦୀ ଏବଂ ବି. ଭି. ବଳରାମ ଦାସ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏନ୍. ଏମ୍. ରଙ୍କା, ସୁଶୀଲ କୁମାର ଜୈନ ଏବଂ ରାଜ କୁମାର ଯାଦବ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିରପାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଉତ୍ତରଦାତା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ ଏବଂ 10 ଅକ୍ଟୋବର, 1966 ତାରିଖର ଘୋଷଣା ଦ୍ୱାରା ସେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଏକ କୋଠା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କିଛି ବାହାର ଘର ଉପହାର ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ।

ଯେଉଁ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇନଥିଲା । ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏକ ବୈଧ ଉପହାର ଦିଆଯାଇଛି, କାରଣ ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ଅନୁପାଳନ ହୋଇନାହିଁ । ସହାୟକ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମାନ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା:

> "ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଆଇନଗତ ରୂପେ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ କି ଯେ ଉପହାର-ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1958 ଅନୁଯାୟୀ "ଦୀପ ଶିଖା" ନାମକ କୋଠାର ବାହାର ଘରର କୌଣସି ବୈଧ ଉପହାର ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ?"

ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 'ଉପହାର' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମରେ 'ଉପହାର' ର ସଂଜ୍ଞାଠାରୁ ବ୍ୟାପକ ଥିଲା ଏବଂ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ କାରବାର ଯାହା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉପହାର ନୁହେଁ, ବିଶେଷ କରି ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ତଥାପି ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପହାରରେ ପରିଣତ ହେବ । ତେଣୁ, ଏହା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଏକ ବୈଧ ଉପହାର ପାଇଁ ଏକ ଦଲିଲ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 122 ରେ 'ଉପହାର' କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, *ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ* ମଧ୍ୟରେ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ଏବଂ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ବିନା ବିନିମୟ ମୂଲ୍ୟରେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଛି । ଧାରା 123 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ଉପହାର ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସାଧନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅତି କମରେ ଦୁଇ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉପହାର ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବା ଉଚିତ୍, ଯଦି ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବାକୁ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଅସ୍ଥାବର ତେବେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(xii) 'ଉପହାର' କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ଏବଂ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ବିଦ୍ୟମାନ ଅସ୍ଥାବର କିମ୍ବା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ଏବଂ ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଉପହାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଧାରା 4 ର ଶୀର୍ଷକ ହେଉଛି "ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉପହାର" । ଉକ୍ତ ଧାରାଟି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:-

"4. କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହସ୍ତାନ୍ତରଣକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉପହାର ।- (1) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, - (a) ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟଥା

ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥାଏ, ହସ୍ତାନ୍ତର ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଅନୁସୂଚୀ IIରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ବିଚାରର ମୂଲ୍ୟଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ, ତାହା ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଉପହାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ;

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଏହି ଖଣ୍ଡରେ ଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ସମ୍ପତ୍ତି ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥାଏ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠି ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ବିନିମୟ ମୂଲ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥାଏ ।

(b) ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିବା କିମ୍ବା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇନଥିବା କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଉଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେଉଁ ଅର୍ଥରାଶି ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉପହାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ତାହା ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ କିମ୍ବା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ:

(c) ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଋଣ, ଠିକାଦାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ କୌଣସି ଋଣର ଋଣର ଛାଡ, ମୁକ୍ତି, ସମର୍ପଣ, ବ୍ୟାଜ୍ୟାପ୍ତି କିମ୍ବା ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯାଇଥାଏ, ସେହି ପରିମାଣରେ ମୁକ୍ତି, ଛାଡ, ସମର୍ପଣ, ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କିମ୍ବା ପରିତ୍ୟାଗର ମୂଲ୍ୟ, ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ଏହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକୃତ ବୋଲି ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ, ତାହାକୁ ମୁକ୍ତ, ଛାଡ, ସମର୍ପଣ, ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କିମ୍ବା ପରିତ୍ୟାଗ ପାଇଁ ଦାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ;

(d) ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହକଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ବିନିମୟ ମୂଲ୍ୟ ବିନା ମିଳିତ ଭାବରେ ନିଜ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ଏହାକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି କିମ୍ବା କରାଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏପରି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ କିମ୍ବା ସେଥିରୁ ଏକ ନ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ନ୍ୟସ୍ତ ପରିମାଣକୁ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଯିଏ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଏପରି ନ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି କିମ୍ବା କରାଇଛନ୍ତି; "

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ କେତେକ କାରବାର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ 'ଉପହାର' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ, କିନ୍ତୁ ଧାରା 4 ରେ ସୂଚିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହା କିଛି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଧାରା 4 ର ଖଣ୍ଡ (a) ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ମାମଲା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପତ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତରୁ କମ୍ ବିଚାର ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୁଏ, ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ତେବେ ଯାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହା ହେଉଛି ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 କାରଣରୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କେବଳ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ମାଧ୍ୟମରେ ହୋଇପାରିବ ।

ଏହି ମାମଲାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଧାରା 4 ର ଖଣ୍ଡ (c) କିମ୍ବା (d) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଆଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଆମ ମନରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଧାରା 4 ର ଖଣ୍ଡ (c) ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ସୁଧ ସମର୍ପଣ କରିବା କିମ୍ବା ବାଜ୍ୟାପ୍ତି କରିବା କିମ୍ବା କୌଣସି ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧାରା 4 ର ଖଣ୍ଡ (d) ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ । ଯାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହା ହେଉଛି ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ବୈଧ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସେହି ହସ୍ତାନ୍ତର ଏକ ଉପହାର ଅଟେ କି ନାହିଁ ତାହା ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରିବ ।

ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛୁ, ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କେତେକ କାରବାର ହୋଇପାରେ, ଯାହା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 122ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଉପହାର ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହୋଇନପାରେ, କିନ୍ତୁ ଉପହାର ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ଉପହାର ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ*

ଟ୍ୟାକ୍ସ କେରଳ ବନାମ *ଆର. ଭଲସଲା ଅମ୍ମା,* 82 ITR 828 (SC) ମାମଲାକୁ ଉପଯୋଗୀ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ଅଦାଲତ ପୃଷ୍ଠା 830 ରେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ "ଉପହାର-ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସାଧାରଣ ଆଇନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିନଥିଲା" । ସାଧାରଣ ଆଇନ କେବଳ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆମ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, କେବଳ ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସୁସଙ୍ଗତ ମତ ହେଉଛି ଯେ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ/କିମ୍ବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । [*ଶ୍ରୀମତି. ପଦ୍ମ ଲାଲଚାନ୍ଦ ମିରଚନ୍ଦାନୀ* ବନାମ *କମିଶନର ଅଫ୍ ଇନକମ ଟ୍ୟାକ୍ସ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ,* 128 ITR 174 (ଦିଲ୍ଲୀ); *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ବମ୍ବେ III* ବନାମ *ମଟିଲ୍ଡା ଫେରେରା,* 112 ITR 934 (ବମ୍ବେ); *କେ. ମାଧବକ୍ରିଷ୍ଣନ* ବନାମ *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ତାମିଲନାଡୁ,* 124 ITR 233 (ମାଡ୍ରାସ) ଏବଂ *ଦରବାର ଶିବରାଜ କୁମାର* ବନାମ *କମିଶନର ଅଫ୍ ଗିଫ୍ଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ଗୁଜରାଟ-IV,* 131 ITR 647 (ଗୁଜରାଟ), ଦେଖନ୍ତୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହେବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ମାମଲା ଉପହାର ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହା ଏକ ବିବେଚିତ ଉପହାର ହୋଇଥିବାରୁ ଦସ୍ତାବିଜ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ସାଧାରଣ ଆଇନ ରଦ୍ଦ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଏହି ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଏସ୍. ଭି. କେ. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ